

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Облік у банках»
вибіркових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Облік і аудит

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління
(протокол від 15.08.2022 № 1)

Розробники:

1. Викладач циклової комісії економіки та управління, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач - методист, Пушкар О. І.
2. Викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст вищої категорії, викладач - методист Водолазська Н.В.

Рецензенти:

1. Зав. кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Кременчуцького інституту ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», к.е.н., доцент Єфременко А.Г.
2. Кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС Харченко М.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 3 Загальна кількість годин - 90 Кількість тем - 12	<u>07 Управління та адміністрування;</u> <small>(шифр галузі) (назва галузі знань)</small> <u>071 Облік і оподаткування;</u> <small>(код спеціальності) (назва спеціальності)</small> <u>бакалавр</u> <small>(назва сво)</small>	Навчальний курс <u>4</u> <small>(номер)</small> Семестр <u>7</u> <small>(номер)</small> Види контролю: <u>залік</u> <small>(екзамен, залік)</small>
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Лекції - <u>26</u> <small>(години)</small>		Лекції - <u>6</u> <small>(години)</small>
Семінарські заняття - <u>0</u> <small>(години)</small>		Семінарські заняття - <u>-</u> <small>(години)</small>
Практичні заняття - <u>20</u> <small>(години)</small>		Практичні заняття - <u>8</u> <small>(години)</small>
Лабораторні заняття - <u>0</u> <small>(години)</small>		Лабораторні заняття - <u>-</u> <small>(години)</small>
Самостійна робота - <u>44</u> <small>(години)</small>		Самостійна робота - <u>76</u> <small>(години)</small>
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота - <u>-</u> <small>(кількість, № семестру)</small>		Курсова робота - <u>-</u> <small>(кількість, № семестру)</small>
Реферати - <u>1; 7 семестр</u> <small>(кількість, № семестру)</small>		Реферати - <u>-</u> <small>(кількість, № семестру)</small>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування сучасної системи знань з теорії і практики бухгалтерського обліку у банках.

Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни є вивчення теоретичних засад обліку в банках; ознайомлення із завданнями обліку за різними його напрямками; засвоєння техніки документального оформлення операцій у первинних облікових документах та методики реєстрації облікової інформації у системі рахунків; ознайомлення з методикою формування звітних показників за даними бухгалтерського обліку в банках.

Міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін, як «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік І», «Фінансовий облік II», «Гроші та кредит»; забезпечує базу для засвоєння матеріалу з навчальних дисциплін «Звітність підприємств», «Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- зміст, завдання та принципи бухгалтерського обліку в банках;
- суть обліково-операційної роботи в банках;
- класифікацію банківської документації, організацію документообігу в банках;
- особливості побудови плану рахунків бухгалтерського обліку в банках, синтетичний та аналітичний облік;
- головні елементи фінансових звітів і принципи складання звітності.

вміти:

- заповнювати й перевіряти первинні банківські документи;
- складати бухгалтерські проведення на балансових і позабалансових рахунках;
- відображати господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку і в балансі;
- складати регулюючі проведення, звіти про фінансові результати, рух грошових коштів і балансу банку.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов	
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 03	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення
	СК 12	Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства
	СК 13	Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію

1. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1 Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках.

Система бухгалтерського обліку в банках та її складові. Організація та забезпечення операційної діяльності в банках. Документування, аналітичний та синтетичний облік операційної діяльності в банках. Характеристика та побудова Плану рахунків бухгалтерського обліку банків. Характеристики і форми аналітичного обліку.

ТЕМА № 2 Облік капіталу.

Характеристика банківської системи України. Процедура державної реєстрації банку. Облік операцій з формування статутного капіталу банку. Облік акцій власної емісії, викуплених банком у акціонерів. Облік нарахування дивідендів акціонерам за акціями банків. Облік інших складових капіталу банку.

ТЕМА № 3 Облік доходів і витрат.

Класифікація доходів і витрат банку та їх відображення у Плані рахунків бухгалтерського обліку банків. Облік доходів і витрат банку на основі базових принципів МСБО. Облік формування резервів під заборгованість за нарахованими доходами. Облік фінансового результату діяльності банку.

ТЕМА № 4 Облік касових операцій.

Організація роботи з готівкового обігу в банках України. Порядок забезпечення банків готівкою. Організація виконання касових операцій банків з клієнтами. Облік операцій з приймання та видачі готівки. Облік операцій із використанням платіжних карток.

ТЕМА № 5 Облік розрахункових операцій.

Відкриття банками рахунків клієнтів та використання коштів за ними. Облік безготівкових розрахунків у банках.

ТЕМА № 6 Облік операцій з кредитування.

Класифікація кредитних операцій та номенклатура рахунків, призначених для їх обліку. Облік кредитних операцій та їх забезпечення. Облік погашення заборгованості за наданими кредитами. Облік формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями. Облік доходів за кредитними операціями

ТЕМА № 7 Облік депозитних операцій.

Класифікація депозитних операцій у Плані рахунків бухгалтерського обліку банків. Порядок відкриття строкових та ощадних депозитних

рахунків. Облік депозитів (залучених вкладів) у банку. Облік нарахованих та сплачених доходів та витрат за депозитними операціями.

ТЕМА №8 Облік операцій з цінними паперами.

Класифікація цінних паперів і операцій з ними. Характеристика рахунків для обліку операцій з цінними паперами. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку, портфелі банку на продаж та портфелі банку до погашення. Облік боргових цінних паперів власної емісії.

ТЕМА № 9 Облік операцій в іноземній валюті.

Класифікація операцій з іноземною валютою. Характеристика валютних операцій. Облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти для власних потреб банку. Облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти за дорученням клієнтів. Порядок здійснення операцій на поточних рахунках клієнтів в іноземній валюті

ТЕМА № 10 Облік операцій з основними засобами.

Загальна характеристика рахунків для обліку основних засобів банків. Облік основних засобів на різних стадіях їх життєвого циклу. Облік об'єктів операційних основних засобів, переданих або отриманих в операційну оренду. Інвентаризація основних засобів і відображення в обліку її результатів.

ТЕМА № 11 Облік операцій з нематеріальними активами.

Сутність нематеріальних активів банку. Облік надходження нематеріальних активів у банках. Облік нематеріальних активів протягом терміну їх корисного використання.

ТЕМА № 12 Облік операцій з лізингу.

Економічна сутність лізингу. Облік операцій з фінансового лізингу. Облік операцій з оперативного лізингу. Облік доходів за фінансовим лізингом.

2. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №7							
Тема 1 Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв
Тема 2 Облік капіталу	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв
Тема 3 Облік доходів і витрат	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв
Тема 4 Облік касових операцій	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв
Тема 5 Облік розрахункових операцій	10	4	-	2	-	4	К/р на 30 хв
Тема 6 Облік операцій з кредитування	6	2	-	2	-	2	К/р на 30 хв
Тема 7 Облік депозитних операцій	6	2	-	-	-	4	-
Тема 8 Облік операцій з цінними паперами	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв
Тема 9 Облік операцій в іноземній валюті	6	2	-	-	-	4	-
Тема 10 Облік операцій з основними засобами	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв
Тема 11 Облік операцій з нематеріальними активами	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв
Тема 12 Облік операцій з лізингу	6	2	-	2	-	2	-
Всього за семестр № 7:	90	26	-	20	-	44	залік

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №7							
Тема 1 Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках	8	2	-	-	-	6	-
Тема 2 Облік капіталу	6	-	-	-	-	6	-
Тема 3 Облік доходів і витрат	8	-	-	2	-	6	К/р на 30 хв
Тема 4 Облік касових операцій	6	-	-	-	-	6	-
Тема 5 Облік розрахункових операцій	8	-	-	2	-	6	К/р на 30 хв
Тема 6 Облік операцій з кредитування	8	2	-	-	-	6	-
Тема 7 Облік депозитних операцій	6	-	-	-	-	6	-
Тема 8 Облік операцій з цінними паперами	8	-	-	2	-	6	К/р на 30 хв
Тема 9 Облік операцій в іноземній валюті	8	-	-	-	-	8	-
Тема 10 Облік операцій з основними засобами	6	-	-	-	-	6	-
Тема 11 Облік операцій з нематеріальними активами	8	-	-	-	-	8	-
Тема 12 Облік операцій з лізингу	10	2	-	2	-	6	К/р на 30 хв
Всього за семестр № 7:	90	6	-	8	-	76	залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література:
Тема № 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках			
	Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Визначити і дати характеристику обліку у банках, розкрити зміст принципів ведення обліку у банках, зрозуміти основні положення закону України «Про банки і банківську діяльність» Вивчення лекційного матеріалу та		1.1 1.2 (с. 7-25) 1.3 (с 14-24) 2.7 3.1 3.2

	<p>конспектування нормативних актів за темою. <i>Після вивчення лекційного та законспектованого матеріалу дати відповіді на питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яка номенклатура рахунків позабалансового обліку та механізм подвійного запису на позабалансових рахунках банку. 2. Яка необхідність запровадження контр рахунків та їх використання в обліку операцій за принципами оцінки та обачності. 3. Логічна схема взаємозв'язку груп окремих розділів Плану рахунків банку. 4. Охарактеризуйте особливості синтетичного та аналітичного обліку в банках. 5. Які є обов'язкові та необов'язкові параметри аналітичного обліку в банках. 6. Як здійснюється формування номеру аналітичного рахунку в банках. 7. Охарактеризуйте класифікацію банківських документів. 	3.3
	Тема № 2. Облік капіталу	
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як здійснюється облік розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним капіталом. 2. Як здійснюється облік операцій з нарахування дивідендів та розрахунків з акціонерами. 3. Як здійснюється облік операцій викупу власних акцій банку, що перебувають у власності акціонерів (викуп, розміщення анулювання). 	1.1 1.2 (с.162-174) 1.3 (с25) 3.1 3.2 3.3
	Тема №3. Облік доходів і витрат ...	
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати визначення економічних категорій: «доходи», «витрати», «прибуток», «збиток». 2. Як відображено в системі рахунків фінансовий результат діяльності банку. 3. Які правила обліку доходів банку (облік їх нарахування, облік прострочених нарахованих доходів, облік сумнівних нарахованих доходів). За кожним правилом навести потрібну кореспонденцію рахунків. 4. Які правила обліку витрат банку. Навести приклади кореспонденції рахунків. 5. Дати визначення та характеристику поняттям «відстрочені податкові активи» та «відстрочені податкові зобов'язання». 	1.2 (с 185-197) 1.3 (с. 211-230) 3.1 3.2 3.3
	Тема № 4. Облік касових операцій.	
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Визначити і дати характеристику касових операцій у</p>	1.2 (с. 50-65)

	<p>банках, розкрити принципи ведення касових операцій у банках. Вивчення лекційного матеріалу та конспектування нормативних актів за темою.</p> <hr/> <p><i>Після вивчення лекційного та законспектованого матеріалу дати відповіді на питання:</i></p> <p>1. Як здійснюється документальне оформлення касових операцій в банках .</p> <p>2. Охарактеризуйте організацію і нормативно-правове забезпечення ведення касових операцій у банках України.</p> <p>3. За якими видатковими документами видається готівкова національна валюта.</p> <p>4. За якими видатковими документами видається готівкова іноземна валюта.</p> <hr/> <p>8.</p>	<p>1.3 (с.25-34)</p> <p>2.3</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>
	Тема № 5. Облік розрахункових операцій.	
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <hr/> <p>1 Як здійснюється облік операцій із застосуванням платіжних карток.</p> <p>2 Як здійснюється облік розрахунків за допомогою систем дистанційного обслуговування.</p> <p>3 Як здійснюється облік коштів за операціями з емісії та видачі банківської платіжної картки.</p> <p>4 Як здійснюється внесення коштів на картрахунки юридичних і фізичних осіб.</p> <p>5 Як здійснюється облік операцій з видачі готівкових коштів із використанням платіжних карток</p>	<p>1.3 (с.35-45)</p> <p>2.9</p> <p>2.10</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>
	Тема №6. Облік операцій з кредитування	
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <hr/> <p>6 Як здійснюється облік комісійних доходів (витрат) за кредитними операціями.</p> <p>7 Як здійснюється комісії непроцентного характеру.</p> <p>8 Дати визначення та характеристику: комісії за одноразові послуги, комісії за послуги, що надаються протягом певного часу, комісії за позабалансовими кредитними операціями.</p> <p>9 Комісії, що прирівняні до процентів.</p> <p>10 Дати визначення та характеристику: комісії за позабалансовими кредитними операціями, комісії за взяті зобов'язання з фінансування.</p>	<p>1.2 (с.76-112)</p> <p>1.3 (с. 57-73)</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>
	Тема № 7. Облік депозитних операцій.	
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Визначити і дати характеристику депозитних операцій у</p>	

	<p>банках, розкрити зміст принципів ведення обліку депозитних операцій у банках. Вивчення лекційного матеріалу та конспектування нормативних актів за темою.</p> <p><i>Після вивчення лекційного та законспектованого матеріалу дати відповіді на питання:</i></p> <p><i>1 Який порядок відкриття строкових та ощадних депозитних рахунків.</i></p> <p><i>2 Як пояснити відмінності депозиту від вкладу.</i></p> <p><i>3 Як здійснюється облік активних міжбанківських вкладних (депозитних) операцій.</i></p> <p><i>4 Як здійснюється облік пасивних міжбанківських вкладних (депозитних) операцій.</i></p> <p><i>5 Який порядок випуску та оформлення ощадних (депозитних) сертифікатів.</i></p> <p><i>6 Який порядок розміщення і погашення ощадних (депозитних) сертифікатів.</i></p> <p><i>7 Який порядок обліку, зберігання та знищення бланків ощадних (депозитних) сертифікатів</i></p>	<p>1.2 (с.65-75)</p> <p>1.3 (с.46-56)</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>
	<p>Тема № 8. Облік операцій з цінними паперами.</p>	
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p><i>1 Як здійснюється облік боргових цінних паперів.</i></p> <p><i>2 Як здійснюється облік вкладень банку в боргові цінні папери з метою утримання в торговому портфелі і портфелі на продаж.</i></p> <p><i>3 Як здійснюється облік операцій банку з борговими цінними паперами у портфелі банку до погашення.</i></p> <p><i>4 Як здійснюється облік зменшення корисності цінних паперів та формування резервів.</i></p> <p><i>5 Як здійснюється облік переведення цінних паперів з одного портфеля до іншого.</i></p>	<p>1.3 (с.148-168)</p> <p>2.4</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>
	<p>Тема №9. Облік операцій в іноземній валюті....</p> <p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p><i>1 Дайте характеристику поточних рахунків клієнтів в іноземній валюті.</i></p> <p><i>2 Дайте характеристику рахунків для запису валютної позиції.</i></p> <p><i>3 Як відображають в обліку доходи і витрати, нараховані (сплачені) в іноземній валюті.</i></p> <p><i>4 Дайте характеристику рахунків ностро і лоро.</i></p> <p><i>5 Що це за поняття валютної позиції банку, її види, відображення курсових різниць у бухгалтерському обліку.</i></p> <p><i>6 Які методи розрахунку реалізованого результату за операціями в іноземній валюті.</i></p>	<p>1.2(с.113-161)</p> <p>1.3 (с.179-197)</p> <p>2.5</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>

Тема № 10. Облік операцій з основними засобами.		
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Визначити і дати характеристику операцій з основними фондами у банках, розкрити зміст принципів ведення їхнього обліку у банках. Вивчення лекційного матеріалу та конспектування нормативних актів за темою.</p> <hr/> <p><i>Після вивчення лекційного та законспектованого матеріалу дати відповіді на питання:</i></p> <p>1 Яке документальне оформлення операцій з обліку основних засобів.</p> <p>2 Як здійснюється реєстрація інвентарних карток.</p> <p>3 Який порядок ведення інвентарної книги.</p> <p>4 Які завдання бухгалтерського обліку за операціями банку з основними засобами.</p> <p>5 Як визначити вартісну оцінку, які застосовуються в обліку основних засобів банку.</p>	<p>1.3 (с.198-210)</p> <p>2.6</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>
Тема № 11. Облік операцій з нематеріальними активами.		
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <hr/> <p>1 Охарактеризуйте документальне оформлення операцій з обліку нематеріальних активів.</p> <p>2 Яка класифікація нематеріальних активів у банках.</p> <p>3 Дати характеристику рахунків з обліку операцій банку з необоротними активами.</p> <p>4 Як здійснюється документальне оформлення придбання необоротних активів за національну валюту.</p> <p>5 Як здійснюється документальне оформлення придбання необоротних активів за іноземну валюту.</p> <p>6 Як здійснюється документальне оформлення поліпшення і ремонтів необоротних активів.</p>	<p>1,3 (с.128-210)</p> <p>2.6</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>
Тема № 12. Облік операцій з лізингу.		
	<p>Підготовка до семінарського заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <hr/> <p>1. Розкрити сутність фінансового лізингу.</p> <p>2. Надати характеристику рахунків, призначених для обліку лізингових операцій банку.</p> <p>3. Навести класифікацію видів лізингу за різними ознаками та дати їх характеристику.</p> <p>4. Проаналізувати особливості обліку операцій з фінансового лізингу на балансі лізингодавця та лізингоодержувача.</p> <p>5. Які принципові відмінності існують між фінансовим та оперативним лізингом?</p>	<p>1.3 (с.170-178)</p> <p>2.2</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p>

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Характеристика рахунків обліку капіталу банку.
2. Облік операцій під час формування статутного фонду до реєстрації комерційного банку.
3. Облік сум несплаченого та сплаченого зареєстрованого статутного капіталу банку.
4. Облік розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним фондом.
5. Порядок визнання витрат у підсистемі фінансового обліку.
6. Облік процедури згортання доходів і витрат банку.
7. Облік фінансових результатів і їх розподіл.
8. Рахунки, що використовуються для обліку касових операцій, їх призначення.
9. Облік операцій каси із приймання готівки.
10. Облік операцій вечірніх кас та кас перерахунку готівки.
11. Облік операцій видаткових кас.
12. Зберігання й облік цінностей та документів у головних сховищах.
13. Облік операцій з підкріплення операційної каси банку.
14. Принципи організації безготівкових розрахунків та форми розрахункових документів для здійснення безготівкових розрахунків у господарському обігу України.
15. Облік розрахунків із застосуванням платіжних доручень.
16. Облік безготівкових розрахунків чеками.
17. Облік розрахунків акредитивами.
18. Облік розрахунків платіжними вимогами-дорученнями
19. Облік розрахунків платіжними вимогами.
20. Організація обліку кредитних операцій банку.
21. Облік основної суми боргу за кредитними операціями банку.
22. Облік нарахування і сплати процентів за кредитними операціями банків.
23. Облік сумнівних кредитів.
24. Класифікація кредитів за ступенем ризику.
25. Облік формування резервів під можливі втрати банків за кредитними операціями.
26. Облік безнадійних кредитів.
27. Використання позабалансових рахунків за операціями з кредитування.
28. Види депозитів (вкладів).
29. Облік залучення і повернення номіналу депозиту.
30. Облік нарахування і сплати банком процентів за різними методами, у тому числі капіталізації депозиту.
31. Облік міжбанківських депозитних операцій.
32. Основні терміни теорії цінних паперів.
33. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку.
34. Облік цінних паперів у портфелі банку на продаж.

35. Облік боргових цінних паперів, що утримуються в портфелі банку до погашення.
36. Облік переоцінки цінних паперів.
37. Операції в іноземній валюті та їх класифікація.
38. Облік обмінних операцій банку в іноземній валюті.
39. Облік касових операцій з іноземною валютою.
40. Облік інших неторговельних операцій банку в іноземній валюті.
41. Облік операцій в іноземній валюті, що виконуються за дорученням клієнтів банку.
42. Облік торговельних операцій в іноземній валюті.
43. Облік строкових операцій в іноземній валюті.
44. Завдання бухгалтерського обліку за операціями банку з основними засобами.
45. Методи нарахування амортизації.
46. Характеристика рахунків з обліку операцій банку з необоротними активами.
47. Облік поліпшення і ремонтів необоротних активів.
48. Облік нарахування амортизації за необоротними активами.
49. Вибуття основних засобів і нематеріальних активів банку
50. Характеристика лізингових операцій.

5.1.2.Теми курсових робіт

Не передбачено освітньо-професійною програмою

5.1.3.Теми наукових робіт

Не передбачено освітньо-професійною програмою

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння здобувачами вищої освіти поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов'язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому всі активні зміни, які відбуваються у системі банківського обліку.

Для збільшення інтересу здобувачів вищої освіти до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При аналізі найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод «мозкового штурму».

Окрім того, передбачається проведення проблемної лекції з використанням банку візуального супроводження, коли здобувачі вищої освіти мають можливість розглянути конкретні приклади обліку у банках, зробити відповідні розрахунки та бухгалтерські проведення.

При проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організовувати обговорення окремих питань тем, що розглядаються на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні.

При вивченні дисципліни можливо використання методу презентації, для цього здобувачі вищої освіти готують інформацію щодо різних видів обліку у банках, складають форми фінансової звітності банків, та презентують на практичному занятті.

При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз реального стану організації та методики обліку банків в Україні, проводити різні розрахункові роботи з метою засвоєння основних методів, що дасть можливість здобувачам вищої освіти якомога більше наблизитися до реальної практики на підприємствах, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти готують реферати, наукові роботи за актуальними темами, також передбачається, що здобувачі вищої освіти після виконання їх готують доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії або для участі у наукових конференціях.

Систематично надаються аудиторні і он-лайн консультації за питаннями з курсу «Облік у банках».

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (залік)

1. Предмет і метод бухгалтерського обліку в банках.
2. Принципи бухгалтерського обліку в банках.
3. План рахунків бухгалтерського обліку в банках.
4. Особливості синтетичного обліку в банках.
5. Аналітичний облік у банках.
6. Організація бухгалтерського обліку в банках.
7. Об'єкти обліку і бухгалтерські рахунки.
8. Класифікація балансових та позабалансових рахунків.
9. План рахунків бухгалтерського обліку банків (крім Національного банку України) і принципи його побудови.
10. Баланс банку.
11. Форми синтетичного обліку.
12. Характеристики і форми аналітичного обліку.
13. Банківська документація.
14. Облік розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним фондом.

15. Дія принципів нарахування, відповідності, обачності у відображення в підсистемі фінансового обліку доходів (витрат).
16. Складові власного капіталу банку.
17. Характеристика рахунків для обліку власного капіталу.
18. Облік операцій з формування статутного капіталу.
19. Облік операцій банку з акціями власної емісії при їх викупі, перепродажу, анулюванні.
20. Облік розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним капіталом.
21. Облік операцій з нарахування дивідендів та розрахунків з акціонерами.
22. Організація і нормативно-правове забезпечення ведення касових операцій у банках України.
23. За якими видатковими документами видається готівкова національна валюта.
24. За якими видатковими документами видається готівкова іноземна валюта.
25. Облік нарахування дивідендів акціонерам за акціями банків.
26. Характеристика об'єктів обліку в складі доходів і витрат банку.
27. Правила обліку доходів і витрат.
28. Характеристика рахунків для обліку доходів і витрат.
29. Облік доходів і витрат банку на основі базових принципів МСБО.
30. Облік фінансового результату і розподілу прибутку.
31. Організація роботи з готівкою в банках.
32. Документальне забезпечення та облік операцій кас з оприбуткування готівки.
33. Документальне оформлення та облік видаткових операцій кас.
34. Інкасація грошової виручки.
35. Зберігання і облік цінностей та документів у грошових сховищах.
36. Ревізія цінностей і відображення в обліку операцій, пов'язаних з результатами ревізії; і списання нестач коштів. оприбуткування надлишків.
37. Принципи безготівкових розрахунків клієнтів банку.
38. Характеристика платіжних рахунків клієнтів у банках.
39. Облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями.
40. Облік операцій при розрахунках платіжними вимогами-дорученнями.
41. Облік операцій при розрахунках розрахунковими чеками.
42. Облік операцій при розрахунках акредитивами.
43. Облік розрахунків за допомогою систем дистанційного обслуговування.
44. Облік коштів за операціями з емісії та видачі банківської платіжної картки.
45. Внесення коштів на картрахунки юридичних і фізичних осіб.
46. Безспірне стягнення коштів.
47. Облік розрахунків клієнтів з використанням банківських пластикових карток.,
48. Організація обліку кредитних операцій.

49. Характеристика рахунків для обліку кредитних операцій.
50. Облік операцій і послуг кредитного характеру.
51. Облік операцій з формування і використання резерву на покриття можливих втрат за кредитами.
52. Порядок списання безнадійних кредитів.
53. Облік операцій кредитного характеру на прикладі факторингових операцій.
54. Облік операцій з нарахування і справляння процентів за користування банківськими кредитами та комісійних за надання послуг кредитного характеру.
55. Характеристика депозитних рахунків.
56. Порядок відкриття строкових та ощадних депозитних рахунків.
57. Облік нарахування та сплати процентів за депозитними рахунками.
58. Сутність класифікація цінних паперів і операцій з ними.
59. Характеристика рахунків для обліку операцій з цінними паперами.
60. Облік операцій з цінними паперами, придбання з метою перепродажу.
61. Облік довгострокових вкладень банку в цінні папери.
62. Характеристика валютних операцій.
63. Оцінка і переоцінка об'єктів обліку в іноземній валюті.
64. Характеристика поточних рахунків клієнтів в іноземній валюті.
65. Порядок здійснення операцій на поточних рахунках клієнтів в іноземній валюті.
66. Облік неторговельних операцій з валютними цінностями.
67. Організація безготівкових міжнародних розрахунків шляхом запровадження кореспондентських відносин.
68. Облік експортно-імпортних операцій.
69. Облік операцій з купівлі та продажу іноземної валюти.
70. Облік форвардних і ф'ючерсних операцій.
71. Облік активних і пасивних операцій в іноземній валюті.
72. Документальне оформлення операцій з обліку основних засобів.
73. Облік руху основних засобів.
74. Облік переоцінки та поточного ремонту основних засобів.
75. Облік об'єктів операційних основних засобів, переданих або отриманих в операційну оренду.
76. Облік основних засобів, прийнятих банком під заставу наданого кредиту.
77. Інвентаризація основних засобів і відображення в обліку її результатів.
78. Сутність нематеріальних активів банку.
79. Документальне оформлення операцій з обліку нематеріальних активів.
80. Господарські операції з нематеріальними активами та їх облік.
81. Характеристика рахунків для обліку операцій із нематеріальними рахунками.
82. Сутність фінансового лізингу.
83. Характеристика рахунків для обліку операцій за лізингом.

84. Облік фінансового лізингу банком – лізингодавцем.
85. Облік доходів за фінансовим лізингом у вигляді процентів.
86. Облік фінансового лізингу банком лізингоодержувачем.
87. Облік процентних витрат за фінансовим лізингом.
88. Порядок ведення інвентарної книги.
89. Пояснити відмінності депозиту від вкладу.
90. Порядок випуску та оформлення ощадних (депозитних) сертифікатів.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем вищої освіти з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Коледжі враховуються такі види робіт: навчальні заняття; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в

журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач вищої освіти, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем вищої освіти за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів вищої освіти, залікових книжках. **Присутність здобувачів вищої освіти на проведенні підсумкового контролю (залік) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів освіти, становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем вищої освіти протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється відповідним відділенням.

Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Коледжу.

Вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
12	97 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	94-96			
10	90-93			
9	85-89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
8	80-84			
7	75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
6	70 – 74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65-69			
4	60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	40–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21-40			
1	1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

- 1.1 Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000р. №2121-III
- 1.2 Волкова І.А. Бухгалтерський облік у банках: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2011
- 1.3 Медвідь Л.Г., Форостяк І.В. Облік в банках: Посібник. – Магнолія 2006, 2015

Допоміжна література:

- 2.1. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006р. №3480-IV
- 2.2. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.1997р. №723-97-ВР
- 2.3. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні, затверджена Постановою Правління НБУ від 01.06.2011р. №174
- 2.4. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України, затверджена Постановою Правління НБУ від 03.10.2005р. №358
- 2.5. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України, затверджена Постановою Правління НБУ від 17.11.2004р. №555
- 2.6. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України, затверджена Постановою Правління НБУ від 20.12.2005р. №480
- 2.7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затверджена Постановою Правління НБУ від 17.06.2004р. №280
- 2.8. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з похідними фінансовими інструментами в банках України, затверджена Постановою Правління НБУ від 31.08.2007р. №309
- 2.9. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах, затверджена Постановою Правління НБУ від 12.11.2003р. №492
- 2.10. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена Постановою Правління НБУ від 21.01.2004р. №22
- 2.11. Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України, затверджене Постановою Правління НБУ від 30.12.1998р.

№566

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

- 3.1 Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/a#Find>
- 3.2 Всеукраїнська професійна газета «Все про бухгалтерський облік». Режим доступу: <http://www.vobu.com.ua/ukr>
- 3.3 Видавнича група «Баланс клуб». Режим доступу: <https://balance.ua/ua/news/>